

poněvadž není ani právnickou osobou, nýbrž pouhým správním orgánem, ani vydržovatelem školy, jímž je buď římsko-katolická církev nebo církevní obec, které jsou právnickými osobami. Tyto jest oprávněn zastupovati jen biskup, ten se však v daném případě jednání nezúčastnil. Nss neuznal tyto námitky důvodnými.

Podle ustanovení § 11 zák. čl. XXXVIII:1868 mohou náboženské společnosti zřizovati a vydržovati z vlastních prostředků elementární školy. Co se týče organisace takových škol, stanoví § 9 zák. čl. XXVIII:1876, že církevní školy podléhají náboženským obcím a že v každé náboženské obci, která vydrží školu, je zřídit školskou stolicí. Školská stolice je tedy podle cit. předpisu zákonným reprezentantem náboženské obce, pokud jde o správu církevní školy. Podle ustanovení § 13 odst. 2 téhož zák. článku a podle předpisů církevní vrchnosti, povolané ke správě věcí církevních škol, jež je vydati na podkladě ustanovení o úkolech školských stolic obecních, vypočtených v odst. 1 téhož paragrafu, spadá do působnosti školské stolice také péče o vyplácení služebních požitků církevních učitelů. Také v § 6 zák. čl. XXVII:1907 o platech učitelů na obecních a církevních školách se ukládá vydržovateli školy, jímž je, jak uvedeno, církevní obec, reprezentovaná školskou stolicí, povinnost vypláceti učitelé zákonné platy (srovn. Boh. A 8443/30, 10.560/33).

Přihlédne-li se k tomuto právnímu stavu, nelze shledati v rozhodnutí zem. úřadu co do otázky, kdo má povinnost vyplatiti bývalému správci školy Janu W. správcovský přídavek, vytýkanou nejasnost nebo rozpor. Povinnost ta jest uložena římsko-katolické školské stolicí v Batovicích jako reprezentantu náboženské obce, která je podle zákona vydržovatelkou římsko-katolické lidové školy v Batovicích, a jako orgánu, kterému zákon ukládá povinnost učiniti opatření potřebné k tomu, aby se učitelé církevní školy dostalo služebních platů, na něž má nárok. Mluví-li se v rozhodnutí první stolice nepřesně o věřících, zastoupených římsko-katolickou školskou stolicí, byla tato nepřesnost odstraněna nař. rozhodnutím, které mluví o římsko-katolické církvi, resp. o místní církvi, čímž žal. úřad zřejmě míní náboženskou obec jako vydržovatelku školy, která v tomto vztahu je reprezentována školskou stolicí. Podle judikatury nss (srovn. Boh. A 10.668/33) má ovšem podle organisace církve římsko-katolické, kterážto organisace je státem zásadně uznávána, i biskup jako představený církevních ústavů v diecési právo zastupovati tyto ústavy před státními úřady, ale toto oprávnění nemůže býti na újmu právnímu postavení školské stolice jako zákonem stanoveného reprezentanta náboženské obce ve věcech vydržování církevní školy.

Z uvedeného plyne bezdůvodnost námitky stížnosti, že školská stolice není oprávněna ve věcech konfesijní školy zastupovati náboženskou obec jako vydržovatelku školy. — — —

Č. 12.394.

Samospráva obecní. — Řízení správní: Okresní úřad není oprávněn rušiti z úřední moci akty starosty obce a obec. zastupitelstva, vydané v řízení o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí.

(Nález ze 7. května 1936 č. 12.679/36.)

V ě c: Dr. Jonáš G. v Komárně proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 16. listopadu 1933 o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem ze 6. dubna 1932 povolil starosta města Bardějova st-li navrácení v předešlý stav ve věci dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí, zrušil platební rozkaz a nařídil provedení nového řízení vyměřovacího; platebním rozkazem z 11. dubna 1932 vyměřil mu dávku 14.590 Kč 50 hal. Městské zastupitelstvo z Bardějově ve schůzi dne 7. července 1932 vzalo vyměření to na vědomí a usneslo se rozdíť proti původnímu předpisu odepsati.

Okr. úřad v Bardějově výměrem z 11. února 1933 oba tyto akty zrušil pro zmatečnost.

St-lovo odvolání bylo nař. rozhodnutím zamítnuto v podstatě z důvodu, že okr. úřad byl oprávněn z moci dozorčí odstraniti oba akty, odporující kogentní normě § 9 zák. čl. XX:1901.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvážil nss takto:

Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad odvolání do opatření, jímž okr. úřad z moci dozorčí zrušil akty starosty města a městského zastupitelstva ve věci dávky v přírůstku hodnoty nemovitostí z důvodu, že odporují kogentní normě zákonné.

Právo okr. úřadu rušiti z moci úřední akty starosty obce a obec. zastupitelstva, vydané v řízení o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí z důvodu, že odporují kogentním normám zákonným, opírá žal. úřad o moc dozorčí, plynoucí z práva zvykového. Soud nemusil zkoumati, je-li pramenem práva žal. úřadu právo zvykové, když otázka dozorčí moci politických úřadů nad obcemi je v právním řádě upravena pozitivními předpisy, jichž se i sám žal. úřad v dalším obsahu svého rozhodnutí dovolal. Jsou to předpisy § 83 správ. řádu vl. nař. č. 8/1928 Sb. a § 31 zák. čl. XXII:1886.

Paragraf 83 správ. řádu k takovému zákroku neopravňuje, nýbrž praví jen, že dosavadní právo úřadu, rušiti nebo měniti pravoplatné rozhodnutí z moci úřední, zůstává nezměněno, což znamená, že nedává úřadu žádné nové kompetence, nýbrž odkazuje na dosavadní právní stav. Dlužno proto odpověď na spornou otázku hledati v předpisech dosavadních. Takovou normou je § 31 zák. čl. XXII:1886, o něž okr. úřad zákrok svůj opřel. Soud však neshledal, že by bylo možno opřiti zákrok okr. úřadu o tento zákonný předpis, neboť i kdyby z § 31 zák. čl. XXII:1886 plynulo, pro dozorčí úřad politický právo rušiti ex offio akty obec. orgánů, které se přiči zákonu, nemohlo by se nař. rozhodnutí o tento předpis opírat.

Cit. § 31 normuje dozorčí právo státu nad obcí. Úlohou dozoru je péče o zachování veřejného řádu, ochrana zájmu veřejného, nikoliv ochrana subjektivních práv a zájmů stran (Boh. A 1661/22, 8683/30 a j.). Netřeba se zabývati otázkou, bylo-li by vůbec možno kvalifikovati fiskální zájmy obce za zájem veřejný, neboť úprava, jaké se dostalo pozitivním předpisem řízení o vyměření dávky, přímo vylučuje, aby zde onen zájem byl pojmán jako zájem veřejný.

V řízení o vyměření dávky obecní — třeba v první stolici vyměřoval dávku orgán obecní — obec vystupuje jako strana koordinovaná druhé straně, poplatníku. Zájem na správném vyměření dávky je takto kvalifikován za individuální zájem, a právo obce, jako jedné z procesních stran, nesporně je tímto zájmem vloženo do rukou obce. Není předpisu, že by dozorčí úřad měl tohoto zájmu obce vedle ní, a po případě i proti ní chrániti vůči odpůrci z moci úřední. Naopak by taková dozorčí ochrana porušovala koordinaci obou stran procesních a byla v rozporu s pozitivní úpravou řízení vyměřovacího.

Nemá proto nař. rozhodnutí oporu v zákoně.

Č. 12.395.

Školství. — Církevní věci. — Řízení správní:
I. * Nároky učitelů veřejných ľudových církevních škol na Slovensku, plynoucí jim ze zákona č. 104/1926 Sb. v důsledku ustanovení jeho § 1 odst. 2 posl. věta, mají povahu veřejnoprávní a přísluší o nich rozhodovati úřadům správním. — II. * Správce učitel veřejné ľudové církevní školy na Slovensku řádně ustanovený nemůže se platně vzdáti právního nároku na správcovský příravek podle § 15 zákona č. 104/1926 Sb.

(Nález ze 7. května 1936 č. 12.867/36.)

V ě c: Církev evangelické a. v. v Čerenčanech a ve Velkých Terjakovcích proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 31. července 1933, resp. z 10. srpna 1933 o správcovském příravku učitele církevní školy.

V ý r o k: Stížnosti se zamítají pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Karel P., správce učitel církevní školy ve Velkých Terjakovcích, a Stano P., správce učitel v Čerenčanech, domáhali se podáními u okr. úřadu v Rimavské Sobotě, aby tento zavázal církev ev. a. v., aby jim za léta 1926—1932 vyplatila jim příslušející správcovský příravek., což učiniti odmítla.

Okr. úřad v Rimavské Sobotě výměry z 22. března 1933 vyhověl těmto žádostem a vyzval dnešní st-lky, aby zadržený správcovský plat na léta 1926—1932 ročně po 750 Kč do 1 měsíce od doručení rozhodnutí jmenovaným učitelům zaplatily pod následky exekuce. Okr. úřad opřel svoje rozhodnutí o ustanovení § 1 odst. 2 věty 2, § 15 a § 45 zákona č. 104/1926 Sb., jakož i o zák. čl. XXVII:1907.

Odvolání stěžující si církve byla nař. rozhodnutími zamítnuta.

O stížnostech uvažoval nss takto:

Na sporu jest otázka, je-li stěžující si církev jako udržovatelka veřejné ľudové školy povinna svým správcům učitelům vypláceti správcovský příravek podle § 15 zákona č. 104/1926 Sb.

Soud musil se především zabývati námitkou obou stížností, že daný spor nepatří vůbec před úřady správní, nýbrž buď před řádné soudy, nebo před církevní soudy. Otázku tu jest ostatně soud povinen zkoumati již z moci úřední.